

مرکز مجرب از امام صادق علیه السلام

الروضة البهية في شرح اللمعة الدمشقية (سبق و رمایه)

تعريف سبق

درس ۱

استاد وافی

تعريف سبق:

شهيد اول می فرماید: «السبق و الرماية و هو عقد...».

مقصود از [سبق و رمایه]، عقدی است که جهت افاده تمرین نمودن بر انداختن تیر و آمادگی برای جنگ و مصاف، مشروع شده است.

دلیل جواز سبق

مدرک در تشریح سبق و رمایه، دو روایت منقول از رسول خدا صلی الله علی و آله است:

۱. مسابقه مشروع نیست؛ مگر در تیراندازی یا دواندن شتر و یا اسب دوانی.
۲. فرشتگان از حضور در مجلس قمار و برد و باخت نفرت داشته؛ پس مباشر باین عمل را لعنت می کنند؛ مگر دواننده اسب و شتر و اندازنده تیرهای پردار و بی پر.

شروط متعاقدين در سبق

۱. من الکاملین: مسابقه دهندگان بالغ و عاقل باشند.
۲. الخالیین من الحجر: ممنوع از تصرف در اموالشان نباشند.
۳. مسابقه بالخیل و البغال و الحمیر و هم چنین الإبل و الفیلة باشد.
۴. مسابقه با آلاتی چون: السیف، و السهم، و الحراب صورت بگیرد.

مرکز مجاز امام صادق علیه السلام

اموری که سبق و رمایه در آنها جاری نمی‌باشد: کشتی گرفتن و کشتی رانی و پراندن مرغان و دویدن؛ مسابقه مشروع نیستند و هم چنین بلند کردن سنگهای بزرگ (وزنه برداری) و پرتاب آنها و امثال این امور.

و دلیل این حکم، دلالت حدیثی است که بر نفی مشروعیت هر عنوانی که از امور سه گانه (نصل، خف، حافر) خارج بوده می‌باشد.

عدم مشروعیت سبق و رمایه

حکم به حرمت، وقتی است که مسابقه، بر اعمال یادشده یعنی [کشتی گرفتن و ...] مشتمل بر عوض باشد؛ اما اگر صرفاً مسابقه محض باشد؛ در حرمتش جای تأمل و نظر است؛ چه آن که دو احتمال وجود دارد:

الف: این صورت نیز حرام است:

کلمه [سبق] بسکون (باء) است؛ بنابراین روایات یادشده، دلالت بر عدم مشروعیت اصل مسابقه و نفس این عمل می‌کند؛ اعم از آنکه عوضی در بین بوده یا نه.

ب: حکم بحلیت و جوازش نمائیم:

یعنی کلمه [سبق] را بفتح باء و به معنای عوض فرض کنیم؛ چنانچه برخی فرموده‌اند: قرائت صحیح همین است؛ بنابراین، معنای حدیث، نفی مشروعیت عوض بوده؛ بدون این که اثباتاً و نفیاً متعرض اصل مسابقه و نفس عمل باشد؛ از این رو، اصل عمل بر اصالة الاباحة باقی می‌ماند؛ زیرا دلیلی بر تحریم این اعمال وارد نشده؛ خصوصاً اگر غرض صحیحی بر آنها مترتب باشد.